7/1072 -5-

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

SAYI :B.02.1.HM.0.BAK.02.02/BG 20.1.2000 * 4588

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03.01.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1072-3279/8237 sayılı yazınız.

Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un ilgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan 7/1072-3279 sayılı soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

1-2) Bankalar Kanununun amir hükümleri gereği, çeşitli sorunları olan bir bankanın mali bünyesindeki olumsuzlukların giderilmesi ilk önce bu bankanın yöneticileri ve ortaklarından talep edilmektedir. Ortaklar ile yöneticilerinin bankanın sorunlarını kısmen veya tamamen gidereememesi veya bu sorunların tedbir alınsa dahi giderilmesine imkan bulunmaması halinde kamu otoritesi bankanın yönetim ve denetimine müdahale etmektedir. Bu nedenle, kamu otoritesince bir bankanın mali bünyesinde sorunlar bulunduğunun tespit edilmesine rağmen bu sorunların giderilmesi için ilgilere makul bir süre verilmesi gereklidir. Bu çerçevede, söz konusu bankaların yönetimlerine Hazine Müsteşarlığınca sermayenin artırılması, kredi portföyünün çeşitlendirilmesi, sermayedar Gruba kaynak kullandırılmaması, gelir-gider dengesinin tesisi ve üstlenilen risklerin makul seviyelere çekilmesi gibi hususlarda yazılı ve şifahi çeşitli talimatlar verilmiş, ancak verilen talimatların gereği yerine getirilmemiştir.

Bunların yanısıra, sorunlu bankaların rehabilitasyonu için yapılacak kapsamlı bir bankacılık operasyonun başarılı olabilmesi için ekonominin istikrar içinde olması ve sağlam bir hukuki altyapının oluşturulması zorunlu koşullardır. Aksi takdirde, sektörde faaliyet gösteren kuruluşların birbirleriyle olan karşılıklı ilişkiler nedeniyle sorunların diğer bankalara sirayet etmesi ve sonuçta mali sektörde çok geniş kapsamlı bir istikrarsızlığa yolaçabilecek gelişmelerin ülke gündemine gelmesi kaçınılmaz hale gelecektir. Bu nedenle, belirtilen konulara göre daha da önem taşıyan hususların ekonomik stabilitenin sağlanması ve bu şekilde alınacak tedbirlere karşı kamuoyunun hazırlanması olduğu muhakkaktır. Bu doğrultuda, Hükümet tarafından ciddi ve uygulanabilir bir ekonomik program açıklanmış, bu programın başarısı için her türlü yurt içi ve dışı destek sağlanmıştır. Ayrıca, yapılan dikkatli açıklamalarla kamuoyu bu operasyona hazırlanmıştır. Nitekim, bu önlemler sonucunda, adıgeçen bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesi sonucu sektörde herhangi bir panik yaşanmamış ve mevduat çıkışı beklenenen düzeyin çok altında gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, 4389 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle yapılan değerlendirmeler neticesinde, bankanın tasfiyesi veya ortaklarınca istismar edilmesi durumu dışında kalan hallerde 4389 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile düzenlenen şahsi sorumluluğun uygulanamayacağı görülmüş ve çeşitli yönetim hataları sonucunda ciddi boyutta zarara uğrayan bir bankanın yöneticileri hakkında da şahsi sorumluluk ilkesinin uygulanabilmesini ve bu şekilde kamu vicdanının rahatlatılabilmesini teminen yasal bir düzenleme yapılmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Nitekim, yüce Meclis tarafından 17.12.1999 tarihinde

kabul edilen 4491 sayılı Kanun ile bu durum düzeltilmiş ve Fon tarafından devralınan bankalara uygulanacak tedbirler bu Kanunla açıkça düzenlenerek olası problemler bertaraf edilmiştir. Bununla birlikte, 4389 sayılı Kanun ile bu Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin 4491 sayılı Kanun arasında geçen süreç içerisinde mali bünyesinde problem bulunan bankalarda denetimler yoğunlaştırılmış ve bu bankaların gerçek mali durumlarının tespiti sağlanmıştır.

Bütün bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, bankalar operasyonunun IMF'in talimatı sonucu alınmadığı gibi bu konuda herhangi bir baskı bulunmadığı ve yapılan işlemlerde bir gecikme bulunmadığı açıktır.

3) Fon tarafından sözkonusu beş bankaya, 13.01.2000 tarihi itibariyle, devralınan zararları karşılığında sermaye payı olarak 131 trilyon TL, mevduat olarak da 210 trilyon TL olmak üzere toplam 341 trilyon TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

4)Bankaların içlerinin boşaltılmasının engellenmesi denetim ve gözetimin etkinliği ile doğrudan ilişkilidir. Bu amaca yönelik olarak, 4389 ve 4491 sayılı Kanunlarda yer alan düzenlemeler sonucunda, bankaların kullandırabileceği kredilerde risk yoğunlaşmasını önleyici tedbirler getirilmiş ve mevzuata aykırı karar ve işlemlerin cezai müeyyideleri ağırlaştırılmış, ayrıca gözetim ve denetimin bağımsız bir kurum eliyle yürütülmesi kabul edilmiştir.

Bilgilerine arz olunur.

Recep Önal
Devlet Bakanı